

Бр-050
А-381

а к а д е м і ч н а ПАНОРАМА

Інформаційне видання Національного університету «Києво-Могилянська академія»
Травень, 2007

Подія року

24 травня 2007 року в Національному університеті «Києво-Могилянська академія» відкрилася Бібліотека Тетяни та Омеляна Антоновичів

Проект ремонту, реставрації та сучасного устаткування окремого корпусу під Бібліотеку, здійснений протягом 2004 – 2007 років завдяки благодійним пожертвам, – наймасштабніший в історії відродженої Академії.

Це був складний проект, який передбачав комплексну реставрацію занедбаної будівлі кінця XIX століття, що початково належала хірургічному відділенню лікарні, складалася з численних кімнаток-келій і не мала потрібних для бібліотеки архітектурно-планувальних компонентів. Значних коштів потребувало і технічне устаткування на рівні сучасних світових стандартів. Створення Бібліотеки стало справою соборною, адже держава її не підтримала.

Благодійниками проекту виступили понад триста фізичних та юридичних осіб з України та закордону. Головний доброчинник проекту – відомий український громадський діяч та патріот Омелян Антонович. Фундація Тетяни та Омеляна Антоновичів зробила внесок у розмірі одного мільйона доларів США на ремонтно-будівельні роботи, тому могилянці прийняли рішення назвати цей корпус Бібліотеки ім'ям Тетяни та Омеляна Антоновичів. За інформаційними технологіями та оснащенням це сучасна книгозбірня з великими можливостями використання світових інформаційних ресурсів.

Відкриття Бібліотеки Тетяни та Омеляна Антоновичів – це завершення першого етапу реставрації історично-архітектурних пам'яток Києво-Могилянської академії. На часі – створення єдиного наукового, інформаційного та культурно-освітнього комплексу «Бібліотека-Архів-Музей», що передбачає реставрацію будинку засновниці Академії Галшки Гулевичівни (XVII ст.) та Святодухівської (Трапезної) церкви (XVII ст.), Старо-академічного (Мазепиного) корпусу.

Студенти, викладачі та благодійники Бібліотеки утворили «живий ланцюг» – у такий спосіб відбулася святкова церемонія занесення перших книг до нового приміщення.

У святковій церемонії взяли участь почесні гості: Марта Фаріон – Президент Києво-Могилянської Фундації в Америці; амбасадор В.Міллер – Голова Ради Директорів Києво-Могилянської Фундації; Жан Кретьєн, почесний доктор НаУКМА – Прем'єр-міністр Канади в 1993 – 2003 роках; Микола Жулинський, почесний про-

фесор НаУКМА – директор Інституту літератури імені Т. Шевченка НАН України.

Всі охочі мали можливість відвідати виставку «Графіка української мови» (Абетка) відомого художника Василя Чебанника; фотовиставку-хроніку «Реконструкція», майстер-клас етно-гурту «Божичі». У святі взяли участь Народна хорова капела «Почайна», Ансамбль старовинної музики НаУКМА.

Церемонію відкриття було приурочено до Дня слов'янської писемності та культури, свята вшанування святих рівноапостольних братів-просвітителів Кирила та Мефодія.

На фото: Прем'єр-міністр Канади в 1993-2003 роках Жан Кретьєн, амбасадор Вільям Міллер, (внизу) Марта Фаріон

У нашому випуску

Відкриття нового корпусу Бібліотеки Тетяни та Омеляна Антоновичів

На фото:
директор бібліотеки НаУКМА
Тетяна Ярошенко та президент
НаУКМА В'ячеслав
Брюховецький

**В'ячеслав Брюховецький:
«Я накрутив 35 тисяч км
за 2 тижні»**

Стор. 2-3

**Усі дороги ведуть до
Могилянки**

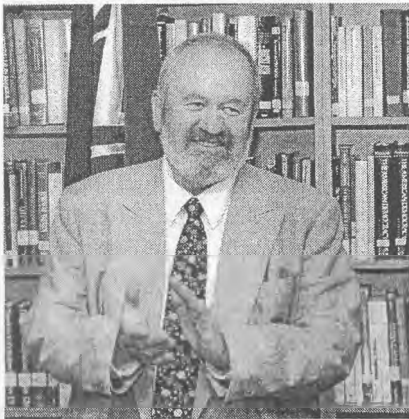
Стор. 5

**Мовна ситуація на форумі
НаУКМА**

Стор. 6

Міжнародний діалог

Майже весь лютий місяць цього року президент НаУКМА В'ячеслав Брюховецький провів із робочою поїздкою у США. Факт його досить регулярних подорожей до Америки широко відомий практично всім могилянцям. Регулярність і повторю-

В'ячеслав Брюховецький: «Я накрутив 35 тисяч км за 2 тижні»

ваність цих подорожей свідчить, як логічно випливає, про їхню результативність. Але що стоїть за цим фактом? Що вдається, а що не вдається пану Брюховецькому під час такого візиту? Чому представники інших університетів не практикують такої діяльності? А головне – яка користь із цього Києво-Могилянській академії? Саме тому безпосередньо після повернення ми з'ясували, що думає В'ячеслав Брюховецький про...

...свій візит до Америки

Фактично, моя подорож до США мала кілька цілей. Передусім, це зустрічі переважно з українською діаспорою. На них українська громада дізнавалася про розвиток університету і залучення коштів на цей розвиток. У ході цих зустрічей було також проведено переговори щодо передання Києво-Могилянській академії кількох приватних бібліотек – власності відомих людей Америки. Зокрема, у зв'язку з цим я розмовляв із нашими послом та аташе з культурних питань у США про допомогу в пересиланні книжок до нашої бібліотеки.

Між іншим, мало хто знає, що журнал «Америка», який за моєї молодості був чи не єдиним вікном у західний світ – офіційним, я маю на увазі – видавався російською мовою, і дістати його можна було лише для «благонадійної» партеліти. Мабуть, небагатьом відомо, що редактором цього журналу був українець із англійським прізвищем Лак, хоч насправді це була скорочена версія прізвища Лукеренко. Зрозуміло, що в редактора такого журналу був великий архів і дуже пристойна бібліотека. частину якої нам із директором бібліотеки НаУКМА Тетяною Ярошенко передала у 2006 році вдова редактора,

яка сама нас тоді запросила в гості. Водночас переговори про передачу іншої частини я вів цього разу. Було ще кілька пропозицій від людей, готових подарувати нам свої бібліотечні колекції.

Другою важливою метою моєї поїздки були зустрічі з представниками американських університетів і коледжів. Таких зустрічей було три. Прикметно, що дві з них організували наші випускники – переговори в Барт Коледжі в Нью-Йорку організувала Олена Трегуб, випускниця НаУКМА (програма «Політологія»), яка зараз там навчається і мріє повернутися в Україну. Ця зустріч була цікава тим, що прийшли люди дуже несподівані, скажімо, в нас є зараз кілька пропозицій про співпрацю з поляками, які через Америку шукають можливості для створення певних спільних програм, зокрема з українцями, і ці коор-

динати я вже передав у наш міжнародний відділ. Але найцікавіше те, що на зустріч прийшов представник редколегії журналу «Ньюсвік», який незабаром виходитиме в Києві. Він чув про нашу Академію і знає, що наші випускники цінуються дуже високо, і тому вони планують набрати штат із наших випускників – і це теж дуже приємно. Так вдало вийшло, що був також присутній засновник нашої школи журналістики, професор Сергій Квіт.

Ще одна зустріч, яку організувала наша випускниця, відбулася в Університеті Джорджтаун у місті Вашингтон. Виявилося, що цей університет має певні кошти на те, аби що два роки набирати студентів із України на магістерську програму з політології. Про нас у цьому університеті теж знають і дуже зацікавлені, щоб саме наші студенти подавалися на цю програму. Отже, через рік могилянські студенти зможуть відіслати свої документи.

Третя моя зустріч відбулася в Сан-Франциско у Стенфордському університеті, мова теж йшла про вже актуальну програму – стипендію для молодих українських науковців. У цьому університеті я мав публічний виступ, а також кілька зустрічей із керівництвом департаменту східно-європейських та російських студій. Ми прийняли принципове рішення – стипендіантом вищезазначеної програми щороку буде викладач Києво-Могилянської академії з будь-якої дисципліни. Це дасть нашим викладачам можливість раз на рік упродовж 3 місяців стажуватися в цьому університеті. Важливо, щоб це був молодий викладач, який вільно володіє англійською мовою і є постійним працівником Києво-Могилянської академії. Водночас ми розробили схему оголо-

шення про цю стипендію – колись було достатньо рекомендації, тепер усі охочі на конкурсних засадах подаватимуться на цю стипендію, і документи розглядатимуться безпосередньо в Америці, але рекомендації й надалі надаватиме наш університет. Це позитивна домовленість, оскільки Стенфордський університет – це високий рівень освіти і науки.

... про американського партнера Могилянки у США

Уся наша діяльність у США відбувається за посередництва й організації з боку Києво-Могилянської Фондації Америки – неурядової організації, що є нашим найближчим партнером; завдяки самовідданій роботі її представників (зокрема п. Марти Фаріон та п. Оксани Ханас) відбуваються всі наші акції у США.

Києво - Могилянське Товариство Америки виникло в 1993 році з метою залучення коштів на розвиток Академії – спочатку це була організа-

Розмову підтримувала
Софія Рябчук

ція з невеликими можливостями, вона звільнялася від податків, як це прийнято в Америці, і була зорієнтована винятково на українську діаспору. Це, ясна річ, нам неймовірно допомогло, оскільки в ті часи, коли в нас взагалі нічого не було, ми і техніку закупили, і бібліотеку створили. Але прийшов час, коли я зрозумів, що орієнтуватися на діаспору більше не можна, оскільки діаспора дала неймовірну кількість грошей на різні проекти в Україні, багато було розчарувань, оскільки не всі ці гроші можна було давати, і чимало коштів пропало. Крім того, є дуже багато можливостей здобувати гроші власне в американських фундаціях, які підтримують різні ідеї в усьому світі. До них теж треба вміти підступитися, і тому ми з Ігорем Вислоцьким заснували таку Фондацію, яка пройшла тепер уже певний період становлення – між іншим, американські фонди ніколи не підтримують фондацию, яка не має трьох років стажу, а також не веде серйозного аудиту грошових потоків. Отже, минуло три роки. і ми запустили в роботу великий проект створення в Києво-Могилянській академії електронної бібліотеки.

Під час візиту я також взяв участь у засіданні Ради Фондації як її член, де ми відзвітували за минулий рік і визначили пріоритети на подальші роки, а саме – заснування електронної бібліотеки і створення ендавменту Києво-Могилянської академії. Окрім цих найважливіших проектів, заохочуємо й інші ініціативи. До речі, ми переобрали Президента Фондації – ним стала Марта Фаріон, а входять туди не тільки українці, а й, скажімо, колишній посол США в Україні – Вільям Міллер, він є співголовою з

Міжнародний діалог

американського боку, а з українського боку співголовою є Борис Тарасюк. Ще членами Фундації є кілька американців українського і неукраїнського походження.

... про сучасну українську діаспору

Я провів 6 зустрічей із представниками української діаспори в 6-ти різних містах – Вашингтоні, Чикаго, Нью-Йорку, Нью Джерсі, Детройті та Філадельфії. Чому представники української діаспори приходять на зустрічі зі мною? Багато з них вже мене знають давно, часом ще до заснування Києво-Могилянської академії, і мої виступи слухають із 1989 року – тоді були інші виступи (про демократичні течії, про незалежну Україну тощо). Крім того, імідж Академії серед українців в Америці дуже високий. Особливо приємно, що не тільки діаспора, а й американці про нас знають. Наприклад, університет Джорджа таун і надпопулярний Стенфордський університет.

Американські українці переживають і цікавляться подіями в Україні. Основне їхнє питання – коли Україна нарешті буде українською? Я вже 15 років даю на нього відповідь – 15 років тому я сказав, що це станеться через 25 років, тепер кажу – через 10 років. І я переконаний, що так буде, ще 10 років потрібно, щоб нова генерація витіснила навіть моє покоління. Не кажучи вже про старше покоління. Через 10 років відбудеться щось подібне до Майдану в тому сенсі, що здивує світ не менше, ніж Майдан. Просто Україна має колосальний потенціал – коли живеш тут, здається, що тут суцільний морок, але насправді, коли поспілкуєшся з молодим поколінням тієї самої Америки, то зрозумієш, що великий потенціал у нас, і йому треба дати можливість проявитися. Якщо навіть не буде можливостей для його самовиявлення, він сам прорветься, тому що ця енергія існує.

Сьогодні представники повоєнних хвиль еміграції відходять, їх стає дедалі менше, тож проблема громадського життя в Америці стає дедалі гострішою. Прийшла так звана 4-а хвиля – економічна еміграція, якій по своєму важко зараз, у них багато фінансових проблем, проблем із працею, з облаштуванням дітей тощо. Але вони поступово організовуються як народ діяльний і активний, вже є результати діяльності цієї четвертої хвилі. Скажімо, україномовна радіостанція в Чикаго колись була організована давнішими представниками еміграції, але припинила свою діяльність. Тоді на початку 90-х років приїхали люди, які реанімували цю радіостанцію, і двічі на тиждень по дві години вона веде передачу українською мовою. Її засновники приїхали в 1990-х роках, за цей час розбагатіли, їхня радіостанція вже працює, вона

розташована в гарному місці. Четверта хвиля еміграції – це люди з вищою освітою, які, хоч і починали працювати на будівництвах і малооплачуваних роботах, дуже винахідливі.

Цікаво, що коли ми з Сергієм Квіттом мали ефір на радіо в Чикаго, нам телефонували різні люди – дехто озлоблений і, на превеликий жаль, виїхавши, ненавидить усе, що в Україні відбувається. Отож подзвонив один чоловік і каже, мовляв, я хотів іти на зустріч із вами, але зустрів якогось знайомого, а він каже: «Навіщо тобі та Києво-Могилянська академія, її випускників ніхто на роботу не бере. От якщо студент закінчує університет імені Шевченка, то йому з радістю надають місце праці», – це правда? І ми з Сергієм Квіттом в унісон заговорили – було так смішно, що ми не стрималися. Моя відповідь була така: «Знаєте, а про того чоловіка, що вам таке сказав, мені розповідали, що він убив свого сусіда і з'їв його на обід», – а Сергій додав, що це говорили люди, яким точно можна вірити. Бо інколи й таке треба казати – серйозно на подібне питання не відповіси. Ведуча передачі сиділа з широко розплющеними очима.

Всякі чутки ходять. Наприклад, казали, що Брюховецький продався Пінчуку, який дав 10 млн доларів, тому навіщо підтримувати Академію матеріально? Я пояснив, що це неправда, адже, по-перше, ніяких грошей ми не одержували, по-друге, економічна програма, яку Пінчук мав би фінансувати, невідомо чи буде запущена, а по-третє, ті умови, що їх нам запропоновано взамін на ці гіпотетичні 10 млн, нас не задовольняли, і ми просто відмовилися від грошей. Якщо кошти нам запропонують на прийнятних для нас умовах, то, звичайно, ми погодимося... Різні бувають розмови, плітки. Наприклад, відрахували з університету студента, як відраховують за незадовільні успіхи в навчанні. Зразу якісь родичі розповідають, що його вигнали через політичні міркування – він, мовляв, дуже «український», аж настільки, що його відрахували з Академії. Які дурниці! Якщо відрахували, значить погано вчився – навіть якщо він дуже український у душі. А потім, ми так не міряємо людей – дуже «український» чи ні – ми їх вчимо.

... про свій перший досвід у сфері фандрейзингу

У Філадельфії мене представляв професор Альберт Кіпа з Коледжу Мюлленберга. Я йому нагадав, як він мене вперше познайомив із фандрейзингом на початку 1990-го року, коли я ще й не думав, що займатимуся Києво-Могилянською академією. Але тоді він мене чомусь запросив розповісти про Україну на зустрічі випускників цього Коледжу. Це був обід – я вперше в житті таке бачив: усі прийшли, сіли за столи, я

вийшов, зробив доповідь, вони слухали, ставили питання, обідали – тоді для мене це було дивно, а тепер я впевнений, що років через десять у нас теж буде – тоді, коли зміниться ставлення грошовитих і навіть не дуже грошовитих людей до меценатства.

... про те, чому подібного не практикують українські університети

Насправді, на сьогодні вже не ми єдині цим займаємося – Український католицький університет навіть найняв американську фірму для реалізації програми зі збору коштів. Таку практику веде також Острозька академія та її ректор пан Пасічник. Водночас інші університети в Україні цього не роблять. Дозволити собі це можуть усі, інша справа, чи хочуть – простіше набрати контрактників, їхні внески покриють усі витрати, і сидіти сидіти чи ходити в Кабінет міністрів випрошувати гроші (що теж можна, звичайно). Майже всі українські університети живуть за кошти студентів – якщо порівняти кількість контрактників в інших університетах і в нас, це зразу стане зрозуміло. Може, це один із моїх недоліків як керівника – я не ходжу в Кабінет міністрів, бо, по-перше, це принизливо, по-друге, я розумію, що нічого безкоштовно не буває. За це треба платити принципами, брати на навчання тих, кого тобі вказуватимуть, а сьогодні мені ніхто не вказує, навіть не робить спроб.

А на Заході подібний метод фандрейзингу – це нормальний шлях. Пройде з десятків років, і в Україні будуть такі самі зустрічі організовувати, особливо коли випускники стануть на ноги вже серйозно.

... про випускників Могилянки в Америці

Наші випускники були на кожній із моїх зустрічей, найбільше у Вашингтоні. Вони приїздили навіть здалеку. Враження від них дуже хороші – всі нормально влаштувалися, переважно вчаться. Я не маю підстав не вірити їм, а вони, навіть коли їх не питаєш, кажуть, що мріють повернутися в Україну. Мовляв, побудуть в Америці і повернуться. Одна з перших наших випускниць, яка з чоловіком працює у Світовому банку, цікаво відповіла на моє питання, коли ми прощалися: «Ви вже не першокурсники, про дитинку думаете?» Її відповідь була оригінальною: «Так, Україні потрібні молоді люди». Тобто в такий непрямої спосіб вона сказала, що в Америці вони трошки розбагатіють, наберуться досвіду; міне тих 10 років, про які я кажу, і повернуться в Україну. Якраз через 10 років повернуться ці люди вже з іншим досвідом, але з нашою освітою. От відчуваю я, що відбудеться щось таке.

... А загалом я порахував, що накрутив 35 тисяч кілометрів за два тижні з гаком. Таким був мій візит до США.

Актуально

В'ячеслав Брюховецький стане Почесним президентом Києво-Могилянської академії та зосередиться на своїй роботі президентом благодійного фонду відродження КМА

Провідний український ВНЗ прагне увійти до 500 кращих університетів світу

Президент Національного університету «Києво-Могилянська академія» В'ячеслав Брюховецький прийняв рішення про те, що з 31 серпня 2007 року він залишає посаду Президента НаУКМА та візьме на себе відповідальну місію Почесного Президента Університету та Президента Міжнародного благодійного фонду відродження Києво-Могилянської академії.

Це рішення В'ячеслава Брюховецького тісно пов'язано з новою амбітною метою, яку виставляє перед собою Могилянка – увійти до кола 500 кращих університетів світу. Досі жоден український університет не потрапляв до такого переліку. Щоб опинитися в одному ряду з найавторитетнішими та найвпливовішими університетами, НаУКМА має стати потужною науково-навчальною корпорацією, яка акцентує увагу на розвитку наукових досліджень, інтегрованих до світового наукового процесу, працює за законами сучасного освітнього менеджменту, корпорацією, в першу чергу, орієнтованою на розвиток українського суспільства.

В'ячеслав Брюховецький упевнений, що прихід нового керівника розширить коло можливостей для розвитку НаУКМА, додасть нових контактів, свіжих ідей. «Входження Університету до когорти 500 кращих у світі потребує переходу до нового рівня менеджменту: найсучаснішого, співзвучного з вимогами ринку, орієнтованого на ефективні світові тенденції», – каже В'ячеслав Брюховецький.

«Це потужні нерозривні камертони: Академія – для української освіти та культури, всього українського суспільства, і Брюховецький для самої Могилянки. Він не просто керівник установи вже 17 років поспіль – він є і буде символом та гарантом збереження демократичних, відкритих традицій та принципів Києво-Могилянської академії, які зробили її яскравим явищем в освітньому, науковому та суспільному житті України та світового співтовариства», – так прокоментував рішення В.Брюховецького Микола Жулинський, почесний професор НаУКМА, академік Національної Академії наук України, відомий громадський діяч.

Згідно з Законом України про вищу освіту, Міністерство освіти і науки України оголосило всеукраїнський конкурс на заміщення посади президента НаУКМА (газета «Освіта України», 8 травня 2007 року). Вибори відбудуться 29 червня на сесії Академічної конференції НаУКМА, після чого кандидатуру переможця буде подано на затвердження до Міністерства освіти і науки України.

Рішення президента НаУКМА Брюховецького жодним чином не пов'язане з політичною ситуацією в Україні, оскільки Університет завжди зберігав і буде зберігати політичну незалежність. НаУКМА був, є і залишається демократичним закладом, в якому на першому місці стоїть право кожної людини на власний вибір. Плани на майбутнє самого президента Брюховецького також не пов'язані з політичною діяльністю.

1991 року В'ячеслав Брюховецький із невеличкою групою однодумців почав відроджувати на території військово-морського політичного училища закриту ще в 1817 році Києво-Могилянську Академію. Сьогодні НаУКМА входить до трійки найпрестижніших університетів України. Могилянська спільнота складає майже 10 тисяч спудеїв, викладачів та випускників.

Щоб отримати додаткову інформацію, просимо звертатися до відділу зв'язків із громадськістю Національного університету «Києво-Могилянська академія» за тел. /044/ 417-8215 та ел. поштою pr@ukma.kiev.ua

Дослідницька стипендія з Українських студій

Фонд родини Чопівських оголосив конкурс на отримання дослідницької стипендії з Українських студій. У 2007 році стипендія передбачена лише для викладачів Національного університету «Києво-Могилянська академія».

Стипендія передбачає перебування протягом будь-яких 3 місяців (у термін із 15 вересня 2007 по 15 червня 2008 р.) у Стенфордському університеті (Каліфорнія, США).

Розмір стипендії - \$ 9000.

До конкурсу були запрошені викладачі:

- гуманітарних і суспільних дисциплін (право, екологія, економіка включно), тема досліджень яких стосується України;
- які мають як мінімум кандидатський ступінь;
- основним місцем роботи яких є НаУКМА.

5 квітня відбулася 15 сесія Академічної конференції – вищого колегіального органу громадського самоврядування НаУКМА.

Зі звітом про діяльність університету у 2006 році виступив президент НаУКМА В.С.Брюховецький. Було також розглянуто питання про внесення змін до Статуту НаУКМА, відповідно до чинного законодавства України, створено комісію для опрацювання та затвердження Статуту. До складу комісії увійшли: голова комісії – С.Сироткіна, члени: В.Панченко, В.Моренець, Л.Дяченко, К.Максим, Н.Шумкова, Т.Ярошенко, М.Глибовець, І.Вишенська, Н.Іванова, С.Квіт, А.Мелешевич, В.Щербак, П.Шеремета, О.Третьякова, голова Студентської колегії. Комісія має подати президенту НаУКМА текст уточненого Статуту до 1 серпня 2007 року.

Ще однією важливою новиною стало повідомлення про рішення В.С.Брюховецького піти з посади президента НаУКМА. Міністерство освіти і науки України оголосить всеукраїнський конкурс на заміщення вакантної посади президента НаУКМА.

Вибори відбудуться 29 червня на Академічній конференції НаУКМА, кандидатура переможця буде подана на затвердження Міністерством освіти і науки України.

В.С. Брюховецький і надалі планує брати активну участь у розвитку університету в статусі Почесного президента НаУКМА та Президента Міжнародного благодійного фонду відродження Києво-Могилянської академії.

На конференції найвищою відзнакою НаУКМА «Медаль св. Петра Могили» за значний внесок у справу відродження та розвитку Києво-Могилянської академії були нагороджені такі співробітники університету:

Олександр Синявський, доктор наук, доцент кафедри мережних технологій

Людмила Дяченко, віцепрезидент з економіки та фінансів

Сергій Квіт, декан факультету соціальних наук і соціальних технологій

Костянтин Крамаренко, головний бухгалтер

Анатолій Бурбан, завідувач кафедри хімії

Світлана Оксамитна, завідувач кафедри соціології

Критеріями відбору були:

- наявність у Стенфордї ресурсів із теми;
- наявність у Стенфордї дослідників, зацікавлених у темі;
- англійська мова викладача.

У конкурсі переміг Павло Кутусв, професор кафедри соціології НаУКМА.

Благодійна кампанія випускників 2007

Метою благодійної кампанії 2007 року утретє став проект Відзнака випускників викладачам НаУКМА «За кращий професійний курс англійською мовою».

Викладання професійних курсів англійською мовою для студентів спрощує розуміння і опрацювання оригінальних джерел; дає мож-

Усі дороги ведуть до Могилянки...

ливисть зорієнтуватися на глобальну перспективу щодо тем курсу, а також є важливою передумовою до продовження вивчення проблеми в закордонних університетах, участі в міжнародних програмах обміну тощо. Англomовне викладання в НаУКМА є основним компонентом забезпечення двосторонніх академічних обмінів, а отже, й залучення іноземних студентів і викладачів до університету.

Відзнака випускників «За кращий професійний курс англійською мовою» надається штатним викладачам НаУКМА, які запропонують і прочитають успішні професійно орієнтовані курси англійською мовою викладу. Визначення лауреатів Гранту здійснюватиметься за результатами цільового студентського опитування та рішенням комісії, в яку ввійдуть п'ять викладачів із значним досвідом викладання і досконалим знанням англійської та української мов та залучені експерти.

Премію 2005/2006 року отримав Євген Орел за прочитання англomовних курсів «Основи економічної теорії» (для студентів ФПРН) і «Соціальна економіка» (для студентів ФЕН). Заохочувальну премію – подарунковий сертифікат на участь у відкритій навчальній програмі від Києво-Могилянської Бізнес-Школи, партнера проекту випускників 2004 року, отримала Олена Маслюківська, випусниця НаУКМА 1996 року, за ініціативу викладання чотирьох англomовних курсів у НаУКМА протягом двох років.

Кампанія 2007 року тривала з 24 січня до 20 квітня 2007. Благодійний вечір випускників 17 березня став початком активної місячної кампанії зі збору коштів на цей проект. Важливим моментом цьогорічної кампанії стало оголошення про започаткування Ендавменту (недоторканного фонду) проекту, що дасть можливість перевести цей грант у постійний формат, а його поповнення зробить можливим збільшення винагороди чи заснування більшої кількості грантів.

За період проведення благодійної кампанії ініціативна група розіслала випускникам більше 17,5 тисяч електронних листів. Могилянців інформували про хід кампанії: проведення Благодійного вечора випускників та активної місячної кампанії зі

збору коштів на проект випускників.

68 квитків придбано, з них 59 присутніх випускників та 13 гостей.

12 осіб додатково до квитка зробили благодійний внесок.

5 випускників перерахували гроші на проект із закордону.

Кожний учасник Благодійного вечора, хто придбав квиток, зробив внесок у фонд, адже традиційно частина вартості квитка йде на реалізацію проекту. Таким чином, цього року залучили 22 838 гривень, з урахуванням організаційних витрат (9 120 грн.) сума на формування фонду випускників уже склала 13 718 гривень.

Ці кошти покладено на депозит до наступної благодійної кампанії, метою якої залишається формування ендавменту для постійнодіючого проекту «Відзнака випускників НаУКМА

«За кращий професійний курс англійською мовою» в розмірі не менше 50 тис. гривень.

Якщо кожен із 4 138 випускників НаУКМА зробить пожертву в розмірі 20 гривень, то фонд проекту випускників може скласти більше 50 тисяч гривень. Це гарантуватиме щорічне проведення конкурсу і щорічну виплату одного гранту викладачеві Академії за кращий професійний курс англійською мовою.

Наступний Благодійний вечір випускників НаУКМА відбудеться 22 березня 2008 року

Катерина Хінкулова, 1996 рік випуску, спеціальність історія.

Хотілось побачити не просто Могилянку. Могилянка — це магнетизм людських можливостей. Люди змінюються, хочеться їх почути і побачити. Добре знати, що ми тут, сьогодні можемо допомогти студентам. Ми мусимо і вже можемо допомогти Могилянці.

Олег Процик, 1995 рік випуску, спеціальність політологія.

Як на мене, саме досвід, зокрема, набутий у цих стінах, формує особистість. Ми мали гарних викладачів-ентузіастів. І тому, як член ініціативної групи, я задоволений, що саме проект «За кращий професійний курс англійською мовою» став метою цієї благодійної кампанії. Підтримка випускниками своїх університетів — це світова традиція, яка тільки зароджується в Академії. У благодійній кампанії навіть найменший, внесок багато важить, головне — щоб усі це розуміли.

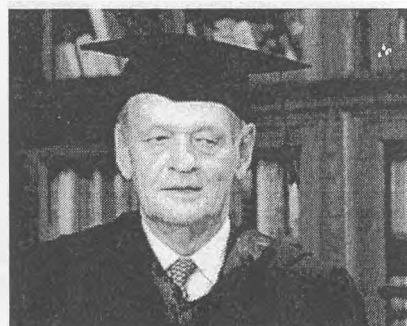
Андрій Сивоконь, 1996 рік випуску, спеціальність фізика.

Могилянський досвід — універсальний! На час нашого навчання не було іншого якогось закладу, який міг би зрівнятися з академією. Дух Могилянки весь час зі мною! Тому для мене природним було рішення про заснування гранту. Є світова традиція благодійної допомоги випускників своїй Alma Mater, і нам час до неї долучитися.

Для випускників 2007 року та попередніх років, хто хоче долучитися до проекту — звертатися до Марії Партишевої, провідного спеціаліста відділу перспективного розвитку НаУКМА partyшева@ukma.kiev.ua

Подія року

Вчена рада НаУКМА (24 травня 2007 року, протокол № 27) ухвалила рішення про присвоєння звання «Почесного доктора НаУКМА» Прем'єр-міністру Канади у 1993-2003 роках **п. Жану Кретьєну** та судді Федерального суду США **п. Богдану Футею**.

На засіданні Вченої ради п. Жану Кретьєну вручено Диплом Почесного доктора НаУКМА, мантию та бонет. Пан Кретьєн виступив із промовою перед членами Вченої ради і гостями НаУКМА та взяв участь в урочистій церемонії відкриття Бібліотеки Тетяни та Омеляна Антоновичів.

У своїй промові пан Кретьєн сказав: «It is an honour to be with you today to receive this doctorate from one of the oldest universities in Eastern Europe. The National University of Kyiv-Mohyla Academy is a university with a long and shared history with the Ukrainian people. Canada and Ukraine have a shared history as well. The over 1 million Ukrainians in Canada have participated in the Canadian experience since Canada's earliest days. This is one of the largest groups of Ukrainians outside the Ukraine. These people represent more than just numbers abroad. They represent deep family and economic connections... It essentially says there are many, many ways you can be a Canadian - but we all share a fundamental set of values and a respect for each other. That is what makes us whole. That is what unites us. That is what makes us one. And the Ukrainian community in Canada has been part of that experience — the Canadian experience!

As you build your country, remember to reach out to the world community. Ukraine has an important role to play. This is the time in our human history where individual countries in our global village should be building their relations with others rather than turning away from them.

I want to thank the Ukrainian Government and the National University of Kyiv-Mohyla Academy for recognizing in today's ceremony Canada's friendship and dedication to Ukraine. It was an honour for me to have been Prime Minister during an important time in the development of relations between our two countries».

На світлині: п. Жан Кретьєн, почесний доктор НаУКМА

Дослідження

Стаття Анни Третяк, студентки другого року навчання (спеціальність "українська мова і література") "Мовна ситуація на форумі НаУКМА" – це частина наукової студії, яку вона захистила на кафедрі української мови в 2007 році як курсову роботу. Науковим керівником Анни є професор Лариса Масенко, завідувач кафедри української мови НаУКМА.

Мовна ситуація в межах Києво-Могилянської академії є двозначною. Незважаючи на робочий статус української та англійської мов, вживання студентами російської не є рідкісним явищем. У повсякденному спілкуванні знання двох найпоширеніших в Україні мов сприяє вільному обміну думок та нечасто буває приводом суперечок. Проте тоді, коли білінгвізм є питанням дискусії, студенти зазвичай займають гостру позицію.

Дослідити ставлення студен-

тів до питання двомовності я вирішила на матеріалі форуму Києво-Могилянської академії. Характерною рисою користувачів форуму є те, що переважна більшість з них – студенти академії, які добре володіють щонайменше трьома мовами – українською, англійською та російською.

Мовна ситуація на форумі НаУКМА

Дослідження мовної ситуації на форумі було поділене на дві частини. Перша частина – дослідження мови спілкування. Для цього було обрано 100 найактивніших користувачів форуму. За критерій оцінювання активності було взято кількість повідомлень користувача на момент дослідження (початок березня 2007 року).

Друга частина дослідження – відстеження ставлення користувачів до мовних питань. Було обрано теми, у яких користувачі висловлювалися щодо свого ставлення до проблеми двомовності, нового правопису та інших подібних питань.

Після проведення першої частини дослідження було виявлено, зокрема, такий результат: на форумі «Києво-Могилянської академії» на рівних умовах побутують українська та російська мови. Зі ста найактивніших користувачів українською мовою послуговуються 45%, російською – 45%, обома (залежно від ситуації) – 10%.

Цей результат змушує задуматися. Оскільки робочими мовами Академії є українська та англійська, можна було очікувати переваги користування українською мовою. Проте результат, наведений вище, вказує на наявну проблему. Ще більшою ця проблема постає з поглибленням дослідження. Виявилось, що з 45 російськомовних користувачів 14, тобто 31%, починали своє спілкування українською, і вже потім перейшли до вживання російської. З 45 україномовних лише 1 користувач пройшов протилежний шлях, тобто починав із

російської, та потім звернувся до української мови. Крім того, майже всі україномовні користувачі зрідка вживають у спілкуванні російську мову. Щодо причини зміни мови з української на російську, можна зробити таке припущення (яке частково підтверджується в одній із тем про мовні питання): коли користувач починає спілкуватися на форумі, він перебуває під впливом «стереотипу» про «тотальну українізованість» Києво-Могилянської академії (який, на жаль, не відповідає дійсності). Тому, навіть якщо мовою побутового спілкування користувача є російська, на форумі він пише українською. Проте з часом відбувається перегляд позиції, і користувач повертається до звичної йому мови.

Зазвичай це відбувається природним шляхом, без перегинання палиці. Однак бувають і вкрай гострі випадки на державну мову, як от (цитата): «Вымирает [про українську мо-

ву] Огромный процент людей в той же Могиле юзает ее только потому, что "у нас так принято" или чтобы казаться крутыми патриотами. Я сам еще год назад говорил на хохляцком наречии и гордо заявлял, что это мой единственный родной язык, "Гэтэ москалив!" и т. д. Прошло очень быстро».

З цього постає проблема ставлення до української мови, її авторитету на форумі вищого навчального закладу, який традиційно вважається «повністю україномовним». Для цього було проведено наступний етап дослідження, а саме проаналізовано кілька тем, які торкаються мовних питань.

Розглянуті теми порушують широкий спектр проблем побутовання української мови як у стінах Києво-Могилянської академії, так і у всеукраїнському масштабі. Коротке хронологічне зіставлення та аналіз цих тем виглядає так:

Тема 1: «Ваше ставлення до російської мови в могилянці»

Створена: 9.04.2003

Як і у всіх подальших темах про мовне питання в академії, користувачі зазвичай діляться на україномовних «націоналістів» (ця назва є умовною, хоча часто такі користувачі обстоюють націоналістичні ідеї), російськомовних та тих, кому, в принципі, байдуже, хто не бачить в цьому питанні проблеми. Російськомовні (у даному випадку користувач спочатку писав російською, та саме цю свою думку виклав українською) обстоюють позицію вільного користування російської в академії. Інколи коректно: «Я так розумію, що "робоча мова" - поняття чисто технічне. Тобто її усі мають розуміти. Але це не значить, що іншими розмовляти не можна»; інколи просто аргументуючи свою позицію красою «великого и могучего»: «русский язык чем-то хуже английс-

кого?украинского? да он по-багаще и по-красочней будет и того и другого!». Студенти трактують один одному Конституцію і статут академії. Україномовні часто користуються тим аргументом, що, мовляв, знали ж, як вступали, що академія – україномовний ВНЗ, тому або грайте за цими правилами, або звільніть територію. Пізніше обговорюється питання рідної мови – яка мова є рідною: мова країни, у якій ти народився, чи мова сім'ї, в якій виховувався. Як і у всіх подальших темах, очевидна беззмістовність дискусії.

Тема 2: «Ваше ставлення до української мови в могилянці»

Створена: 17.04.2003

Тема створена на протипагу попередній. Найпоширенішою є відповідь на кшталт: «Спорить не буду, сам по себе украинский язык довольно красивый, но только если им владеешь в совершенстве. А такой суржик, на котором разговаривают большеинство могилянцев ну просто языком назвать язык не поворачивается (простите за тафтологию)». Також постало питання «нав'язування» російськомовним української.

Тема 3: «Мовне питання»

Створена: 18.09.2003

Проблема: пасивна русифікація через відсутність у східних регіонах україномовних шкіл (на конкретному прикладі).

Тема 4: «Мовне питання в НаУКМА»

Створена: 28.07.2004

Проблема: невідповідність між очікуванням та дійсністю («Тут не те що в коридорах, тут і на парах російська мова»). Це питання поставало і раніше, тому людині одразу люб'язно пояснили, що й до чого в академії.

Тема 5: «Наступ на українську мову»

Створена: 28.09.2005

Проблема: на російському сайті проводилося голосування щодо того, щоб зробити російську мову офіційною в Україні. Це викликало обурення більшості дописувачів теми.

Тема 6: «Русский VS Украинский»

Створена: 2.10.2005

Тема створена з провокативною метою: «В этой же теме предлагаю чуть-чуть поругаться на почве сабжа». Спочатку люди сваритися не хотіли, оскільки розуміють обидві мови і живуть в двомовному середовищі без особливих проблем. Тому ідею підхопило кілька людей, які 18 сторінок (близько 350 повідомлень) спілкуються переважно ненормативною лексикою без логічної аргументації на користь переваги однієї чи іншої мови (оскільки періодично самі зізнаються, що такої аргументації бути не може). Тема не претендує на роль серйозної дискусії, однак у нашому дослідженні цікава тим, що має також опитування. Воно складається з одного питання: Російська чи Українська? На це пи-

тання дали відповідь 108 осіб, із яких тридцять дві (29,63 %) обрали варіант «російська», а сімдесят шість (70,37 %) – «українська».

Тема 7: «Реформа правопису»

Створена: 3.12.2005

Розглядається доцільність «Проекту» правопису Німчука. Обговорення ведеться навколо милозвучності/звичності нових форм. Основні аргументи проти «Проекту»: «Мінус Проекту - він не відповідає сучасній українській мові, якою розмовляють на схід від Збруча», «Чи варто примусово вводити правопис, багато з пунктів якого викликають несприйняття у громадськості?», «Я консерватор і не збираюсь перевчатись». Аргументи за: «Проект варто розглядати як спробу відновити автентичне українське написання». Жоден із учасників дискусії нічого опонентам не довів.

Тема 8: «Розмовляй Російською! - Підтримай Україну!»

Створена 18.01.2006

Питання: обговорюється доцільність офіційної двомовності. Дискусія так само слабо аргументована і безрезультатна, як і решта мовних дискусій на форумі. Хоча переважна більшість вважає, що державна мова повинна бути одна, українську треба захищати, але без нав'язування.

Тема 9: «Твій діалект»

Створена 4.09.2006

Питання: хто з учасників форуму який діалект вживає. Спочатку постала проблема упередженого ставлення до української мови, проте потім розмова звелася до обговорення діалектних та запозичених слів і виразів, а також характерної вимови у різних частинах України.

Усі теми, що торкалися мовного питання в академії, були приводом для непорозумінь та сварок. Люди вперто трималися своїх позицій, і лише незначна кількість користувачів могли утриматися від ненормативної та експресивної лексики.

Особисто мені було прикро бачити, якими грубими аргументами користувалися «захисники» української. Російськомовні мають повне право зневажливо чи поблагливо ставитися до заяв на кшталт «Геть москалів із Могилянки!». Звісно, не всі російськомовні користувачі виявляли толерантність та доброзичливість, проте деякі показали приклад гідної поведінки, якої варто було б повчитися всім. Що ж до перспективності таких дискусій треба зізнатися, що у форматі форуму вона неможлива. Вільні бесіди про мовні питання жодним чином не вплинули на думки опонентів. Небажання почути та зрозуміти протилежну сторону є типовою поведінкою користувачів у таких розмовах. Все це призвело до того, що мовних питань тепер намагаються уникати.

Мабуть, це справді на краще.

Анна Третяк,
студентка НаУКМА

Автограф

Олени Максименко, студентки магістерської програми «Археологія» НаУКМА. Книга поезій Олени Максименко «Бременські траси» – переможець Міжнародного конкурсу «Гранослов».

* * *

Гинуть дні на долонях Вічності,
Ми ж раніше були в них Іншими...
Ті, яким бракувало величності
Засміються, і стануть віршами...

* * *

Коли в мене забракне хліба,
Я роздам птахам крихти віршів
І вийду на трасу.

Коли в мене забракне грошей,
Я віддам жебракам всі посмішки
Будди
І вийду на трасу.

Коли в мене забракне повітря,
Я подарую землі своє тіло
І вийду на трасу...

* * *

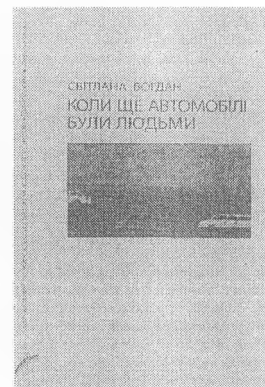
Сипле небо шматками холоду,
Янгол мій у відставку подав.
І пишу я професору Воланду.
Щоб коня вороного прислав.

Місто стомлене й досі не зламане
Стуком кирзових в двері чобіт.
Я звертаюсь до Вані Сусаніна,
Щоб провів до дрімучих боліт.

Автостопом — до вічної Шамбали,
І як є, перетнувши межу,
Я піду найматися в янголи —
Хтозна, може, когось вбережу.

Світлани Богдан,

студентки магістерської програми «Філологія» НаУКМА. Книга поезій Світлани Богдан «Коли ще автомобілі були людьми» – переможець Міжнародного конкурсу «Гранослов». Лауреат літературних конкурсів «Надія-2002», «Молоде вино», «Смолоскип».

* * *

Я житиму нині у третім столітті.
Я вимикаю радіо, яке волає про квоти.
Мені начхати на те, що відбувається в світі.
Мене цікавить, чому в тебе в очах —
турбота.

Я буду дика і темна, немов ті варвари.
Мій телевізор мовчить, лише показує
тému.
Мені байдуже, чи любить Сантьяго
Барбару.
Мене хвилює, страх у тебе в очах чому.

Усуну геть з поля зору реклами всі,
Де на щитах кривляються пики
прокурени.
Яка різниця, що краще — «Київстар»
чи «Ю Ем Сі»?
Мене турбує, чому в тебе очі —
зажурені.

* * *

Я їду від дверей і до узгір'я.
Тікають теплі села: «Хтось сторонній!»
Сховалися за парканами подвір'я
І визирають очками півоній.

Поміж полів пшеничних сяють плеса —
То золото русалок виринає.
Намотую дорогу на колеса,
Тому шляху за мною вже немає.

В вікно на сто якомусь кілометрі
Встиг півень прокричати щось болоче
Зімкнулися позаду дикі нетрі.
Я їду від порога і до кручі.

Наболіле

У рамках Міжнародного фестивалю документальних фільмів «Кінолітопис» у кіноклубі НаУКМА відбулася презентація фільму «Пам'ятати про Чорнобиль». Координатори проекту – Франческа Ломастро (Італія) та Андрій Омелянюк (Україна); автори фільму – режисери Мануель Бальдіні та Фабіо Фернандо (Італія).

Переклад українською та озвучення професора, завідувача кафедри українистики Римського університету Ла Сап'єнца – Оксани Пахльовської. Проект асоціації «IL PONTE-MIST» спільно з мерією міста Кальдоньйо (провінція Віченца, Італія).

Організатори презентації – оргкомітет Міжнародного фестивалю документальних фільмів «Кінолітопис», журнал «Кіно-театр», кіноклуб та прес-центр НаУКМА.

Про Чорнобильську трагедію сказано вже так багато і водночас так мало, що вже перестаєш дивуватися, коли це болюче питання знову постає перед нами. Не викликає подиву те, що горе, наслідки від якого ще довго даватимуться взнаки, викликає співчуття за кордоном, куди радіоактивна хмара повністю не сягнула. Прояви такої готовності нести символічний хрест поруч із українським народом і його землею радше викликають почуття вдячності. Щось подібне відчувалося в малому залі кінотеатру НаУКМА, адже присутні там були свідками ширшої солідарності українських та італійських митців.

«Пам'ятати про Чорнобиль», презентований міжнародною благодійницькою організацією «Il Ponte-Mist» – це художньо-документальна стрічка про Чорнобиль у рамках виставки в місті Кальдоньйо, про яку розповіли Анатолій Гайдамака – художник, автор експозицій музею Чорнобиля в Києві, Ігор Костін – фоторепортер, який першим відзняв зруйнований четвертий реактор ЧАЕС, і Ліна Костенко – наша видатна поетеса, яка вже багато років працює експедиціях у Чорнобильській зоні.

У фільмі старовинна вілла, колись місце відпочинку аристократії, стає меморіалом страждань землі і цілого народу, а німецький бункер часів Другої світової війни є свідком буднів переляканих утікачів. У цих «інших» місцях, символах минулого й майбутнього сконцентровано гармонію відродження й історію, покраяну на шматки.

Фільм також було презентовано в Ужгородському національному університеті, в Київському національному університеті ім. Т. Г. Шевченка.

Іван Жежера,
студент ФГН-2

ВІЛЕН СЕРГІЙОВИЧ ГОРСЬКИЙ (1931 – 2007)

Не стало Людини... 27 травня на 76-му році життя завершив свій земний шлях відомий український науковець, доктор філософських наук, професор, заслужений діяч науки і техніки України Вілен Сергійович Горський.

Філософія мудрості Вілена Сергійовича Горського

Вілен Горський належав до того покоління, на долю якого випало чимало знегод. Рання втрата батька, репресованого в буремні 1930-ті, війна, евакуація, злигодні... Після закінчення філософського факультету Київського університету імені Тараса Шевченка (1949–1954) – майже десять років учителювання на Миколаївщині та в Києві.

1963 року Вілен Горський розпочав свою майже сорокарічну фахову діяльність в Інституті філософії НАН України. Тут він пройшов шлях від молодшого до головного наукового співробітника, тут відбулося його зростання як науковця, тут він здобув не лише наукові ступені, а й наукове ім'я, відоме далеко за межами України, очоливши шереду провідних вітчизняних істориків філософії.

Початком нового етапу в житті Вілена Сергійовича став 1992 рік – йому судилося стати одним із тих, хто з перших днів долучився до процесу відродження Києво-Могилянської академії, виявивши неабиякий талант організатора, здатність до сміливого експерименту, відкритість новаціям. Очолити новостворену кафедру філософії та релігієзнавства НаУКМА (1992–2000), а згодом – першу в Україні магістерську програму за фахом «Історія філософії», він згуртував довкола них і відомих фахівців, і талановиту молодь, створивши потужний науковий осередок, перейнятий духом творчості й справою розбудови української філософської науки та освіти.

Як декан факультету гуманітарних наук (1994–1997), Вілен Горський доклав чимало зусиль для його розбудови, для організації навчального процесу і наукової роботи гуманітарних кафедр НаУКМА.

Справжній учений, Вілен Горський залишив яскравий слід в історико-філософській науці своїми дослідженнями з історії української

філософії та методології історико-філософського пізнання. Автор понад трьохсот наукових і науково-методичних праць (у тому числі десяти індивідуальних монографій та підручника «Історія української філософії»), що витримав чотири перевидання, він відкрив нову сторінку в осмисленні вітчизняної філософської спадщини, передусім, у вивченні духовної культури Києво-Руської доби. Талановитий педагог, Вілен Горський створив справжню історико-філософську школу, до останнього дня життя опікуючись вихованням нової дослідницької генерації. На його натхненних лекціях зросли сотні українських гуманітаріїв, його доповідям аплодували науковці Болгарії, Італії, Польщі, Росії, США, Франції, Швейцарії. Його багаторічний самовідданий праці зобов'язані своїм формуванням відомі сьогодні кандидати і

доктори філософських наук.

Смерть Вілена Горського – болісна втрата для української філософської науки, освіти, культури. Пішов із життя Вчений, Професор, Особистість. Але залишилася щира любов і повага до нього з боку колег, учнів, усіх, кому пощастило зустрітися з цією дивовижною Людиною. Філософа не лише за фахом, Вілена Сергійовича вирізняли мудрість слова і діла, інтелігентність, толерантність, відкритість до іншого. Для тих, кому довелось працювати з ним, він був взірцем творчої невтомності, невичерпної енергії, високої моральності. Всі, кому випало спілкуватися з ним, завжди пам'ятимуть його душевну щедрість, доброзичливість, оптимістичне ставлення до життя, непідробне бажання прийти на допомогу кожному, хто її потребує. Злагода з собою, з ближнім, із цілим світом, у якому жив Вілен Сергійович, м'яким теплом огортали тих, хто його оточував.

Не стало Вілена Горського. Болем і сумом обізвалася ця скорботна звістка у сотнях сердець, з яких ніколи не зникне світла і вдячна пам'ять...

Марина Ткачук,
доктор філософських наук

